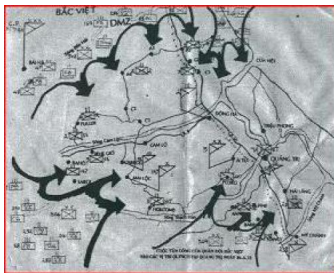

M t cu c chi n "huynh đ " đau lòng. Trên ch ng đ ng dài c a l ch s dân t c, có t ng niên bi u đánh đ u đ m nét nh ng đ ki n n i b t nh h ng đ n toàn b sinh ho t c a đ t n c, h n th là m t đ u n kh c kho i ng m ngùi cho hàng bao th h .

Năm 1972, Quang Tr đ c ch n nh là m t chi n tr ng quy t đ nh, chi n tr ng tr c nghi m: nh ng chi n thu t và s ng đ n m i nh t đ u đ c c hai phía đ m thi th v i m t m c đ và c ng đ ác li t th m kh c ch a t ng th y. M i t c đ t đ u cháy xém rung lên nh m t c n đ a ch n kéo dài hàng tháng tr i, t t c nh ng gì đ c ch m chút xây đ ng hàng bao th k đ t o n n m t nét văn hoá, m t c nh quan hi n đ u phút ch c tr thành bình đ a. Dân Quang Tr đói nghèo gi đ y ch còn tay tr ng, xác thân b ph v i m t tâm tr ng u u t tan nát. Năm 1972 đ m m c quan tr ng c a l ch s là v t h n in đ u chót vót cao c a điều linh th m kh c đ đ ãy trong m i m t ng i Quang Tr .

Lúc này h i đàm Paris đang g p b t c, tuy th sau chuy n công du c a T ng th ng Nixon qua Trung C ng ngày 17-2-1972 và c a ngo i tr ng Kissinger qua Liên Xô k t h p v i nh ng cu c oanh kích n ng n c a không quân Hoa K trên mi n B c. Chính ph B c Vi t đ ch p thu n m l i cu c hoà đàm. Đ h u thu n cho cu c th ng thuy t này, B Chính tr đ ng C ng s n đ ra ngh quy t m cu c t n công đ ng lo t trên toàn lãnh th Mi n Nam Vi t Nam mà ý đ nh ban đ u l y mi n đông Nam b làm đ i m, đ n u có th i c thu n ti n s t n công uy hi p Saigon, t o áp l c trên bàn h i ngh , nh ng sau khi cân nh c th y còn nhi u đ i m y u ch a hoàn thi n, B Chính tr quy t đ nh chuy n h ng t n công, l y Tr Thiên làm đ i m v i m t c g ng cao nh t đ chi m đ c hai t nh này b i đ ãy đ t p trung l c l ng, ch đ o và b o đ m v t ch t cho m t chi n đ ch quy mô l n.

I. T NG QUAN L C L NG:

A. Quân l c Vi t Nam C ng Hoà:

a/ Giai đ n đ u:

1/ B binh:

- S đ n 3 B binh: Các trung đ n 2, 56, 57
- S đ n TQLC: 2 L đ n 147, 258
- Đ a ph ng quân: 41 đ i đ i
- Nghĩa quân: 152 trung đ i

2/ Pháo binh: 7 ti u đ n và 1 pháo đ i PB c đ ng 175 ly,

3/ Thi t giáp: 7 chi đ n

4/ Không quân: SD 1/KQ

b/ Giai đ n tái ph i trí:

- Gi m trung đ n 56
- Đ c tăng c ng thêm: L đ n 369 TQLC; 3 liên đ n BDQ: 4, 5, 6
- 2 Thi t đ n k binh

c/ Giai đ n phòng th tuy n M Chánh và tái chi m:

- S đoàn Dù
- S đoàn TQLC
- 4 LD Biệt đ ng quân
- LD 81 Biệt kích Dù
- Đ i đ i H c Báo SD1
- 3 Thi t đoàn 7, 18, 20
- SD1 Không Quân

V phía Hoa k :

Ngoài 250 máy bay t i sân bay Đà N ng và Thái lan, ngày 3-5, hai hàng không m u h m Kitty Hawk và Coral Sea vào h i ph n Vi t Nam h p l c v i 2 HKMH Hancoc va Constellation nâng s phi c c a H i quân lên 275 chi c.

L n đ u tiên, QLVNCH đ a pháo binh c đ ng 175 và chi n xa M48 ra chi n tr ng. Đ u tháng 5, ho ti n ch ng tăng TOW cũng đ c không v n đ n Đà N ng đ trang b cho SD Dù và TQLC.

B. Quân đ i B c Vi t:

1/ B binh:

- 6 S đoàn B binh: 304, 308, 324, 320, 325, 312
- Trung đoàn Đ c L p: 6
- 5 Ti u đoàn đ c l p: 2,15, 19, 38, 7
- 4 Ti u đoàn đ c công: 25, 31, 33, 35
- 5 Ti u đoàn đ a ph ng: 3, 8, 10,14 (Qu ng Tr) và 47 (Vĩnh Linh)

2/ Pháo binh:

- 4 Trung đ oàn: 84, 68, 164, 45.

3/ Phòng không:

- 4 Trung đ oàn cao x : 241, 243, 250, 280.
- 1 Trung đ oàn h a ti n Sam 2: 236

4/ Thi t giáp: 2 Trung đ oàn: 202, 203

5/ Công binh: 2 Trung đ oàn: 229, 249

6/ H i quân: Đ oàn 126 thu c khu v c 5 HQ

L n đ u tiên t i chi n tr ng mi n Nam, QD/BV đã s d ng xe tăng T54, pháo 130 ly, ho ti n đ a không Sam 2, HT ch ng tăng có đi u khi n AT3, HT t m nhi t ch ng máy bay SA7, đ i bác PK57 v i chi n thu t t n công h p đ ng binh ch ng xa b pháo mà m t mũi ti n quân lên đ n c p s đ oàn.

II. QUÂN Đ I B C VI T T N CÔNG:

Do tính ch t quan tr ng c a tr n chi n, Quân U Trung ng quân đ i B c Vi t đã cho thành l p Đ ng U và B T l nh chi n đ ch Tr Thiên do t ng Lê Tr ng T n phó t ng Tham m u tr ng làm T L nh, t ng Lê Quang Đ o, phó ch Nhi m T ng C c Chính tr làm Chính u kiêm Bí th Đ ng U, các t ng Cao văn Khánh, Giáp văn C ng, Doãn Tu , H ng S n, L ng Nhân, Anh Đ làm phó T l nh chi n đ ch Bí Th T nh U QT H Sĩ Th n cũng đ c tham gia đ ng u B T l nh chi n đ ch. Th ng t ng Văn Ti n Dũng, U viên B Chính tr , T ng Tham m u tr ng đ c c làm đ i di n c a quân u Trung ng tr c ti p ch đ o h ng chi n l c quan tr ng này .

Ngày 11-3-1972, BCT thông qua ngh quyết c a Quân U Trung ng. M i binh ch ng đ u đ n n l c chu n b chi n tr ng, t t c đ n v Trinh sát b và pháo áp sát đ u nghiên các căn c a QLVNCH, c s n i tuy n đ c l nh theo dõi ho t đ ng trên m i bình di n đ phát hi n s m nh t các k ho ch, đ n v công binh bí m t, g p rút m đ ng cho tăng, pháo. Các s đoàn phía B c đang âm th m hành quân đ n tuy n xu t phát...

V phía QLVNCH, vào trung tu n tháng 3, các tin t c không nh và không thám đã phát hi n nh ng ch đ u làm đ ng phía tây và tây nam, đài quan sát căn c Fuller, Baho, Holcomb đã nghe đ c nh ng ti ng đ ng c gi i, trong tr n ph c kích c a đ n v DPQ t i m t đ a đ i m phía TN căn c Ái T , đã phát hi n phi n hi u c a m t đ n v trinh sát ch l c, các tin t c do m t báo viên cung c p cho P2/TK và Ty C nh sát qu c gia Quang Tr cũng cho bi t nh ng đ u hi u chu n b cho m t tr n chi n qui mô . T ng h p nh ng tin trên, P2/SD3 và P2/BTL/QD1 đã đ a ra c tính tình báo v m t cu c t n công m nh c a QD B c Vi t vào Quang Tr . Tuy nhiên nh ng c tính này đ ng nh không thuy t ph c đ c các c p ch huy đ có nh ng k ho ch quân s đ ng đ n. B TTM nh n đ nh r ng h ng t n công c a QDBV là Tây nguyên nên đ u đ ng s đoàn Dù và m t s đ n v tr b khác lên Kontum – Pleiku. Quân đ i B c Vi t n m đ c đ i u này nên đã cho nghi binh chi n l c b ng cách có nh ng ho t đ ng trinh sát và chuy n quân t ng đ i l i u và nh ng cu c t n công h n ch vào các căn c Quân Đoàn 2. S đoàn 304 đang ém quân t i Khe Sanh, đã cho t đài vô tuy n ti p t c hành quân vào Tây Nguyên và th ng xuyên phát đ nh ng ch th , l nh hành quân y nh th t. BTL/SD3 có l đánh giá tình hình ch a đ n n i nào nên đã cho đ i quân đ ng vào ngày m màn t n công c a Quân Đ i B c Vi t, trong cu n “Easter Offensive” c a Đ i tá Gerry H. Turley cũng cho bi t: “ ... theo ch ng trình, vào tr a ngày 30-3-1972, t ng Giai và v c v n HK s bay v Saigon ngh L Ph c sinh cu i tu n, m c đ u vi c hoán đ i v trí c a 2 Trung đoàn đ n 6 gi chi u m i hoàn t t...”

Nói tóm l i, QD B c Vi t đã t o đ c y u t bí m t b t ng đ n phút chót.

Ngày 15-3-1972, t i Bãi Hà (tây Vĩnh Linh) t ng T n đã h p B Ch huy Chi n đ ch đ đánh giá tình hình 2 phía trong khu v c đ ng th i ph bi n nhi m v và phân công c th . Ngày m cu c t n công là 4 gi 30 chi u 30-3-1972.

Có 3 nhi m v ch y u:

- Tiêu di t cho đ c 2 S đoàn và đánh thi t h i n ng 1 SD khác
- Ph i h p t n công quân s và binh v n, n i đ y c nông thôn l n thành th , làm tan rã l c l ng đ a ph ng, đánh b i k ho ch bình đ nh.

- Chi m ph n l n lãnh th Tr Thiên, có đi u ki n đánh chi m toàn b

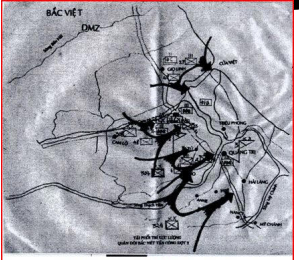
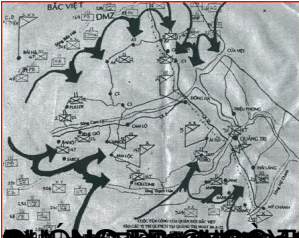
Căn c vào vị c ph i trí l c l ng c a SD3 và TQLC, B T L nh chi n d ch đã t ch c 4 cánh quân và s d ng các l c l ng tác chi n trên t ng cánh nh sau:

1. Cánh B c, cánh ch y u, s d ng SD 308, 2 Trung đoàn đ c l p 48, 47, Ti u đoàn 15 đ c l p, 2 Trung đoàn pháo m t đ t (164, 84), 1 Trung đoàn pháo cao x (284), 2 Ti u đoàn xe tăng, 2 Ti u đoàn công binh, TD 33 đ c công do t ng H ng S n phó t l nh chi n d ch và Hoàng Minh Thi phó chính u tr c ti p ch huy . M c tiêu t n công là các v trí đóng quân c a Trung đoàn 57 và Trung đoàn 2 t căn c A1 đ n Fuller, m c tiêu k ti p là th xã Đông Hà.

2. Cánh Tây, s d ng SD.304, 2 Trung đoàn 38 và 68, 4 Trung đoàn cao x (230, 232, 241, 280), 2 Ti u đoàn ho ti n 122 ly, 1 Ti u đoàn xe tăng, 1 Ti u đoàn công binh, do t ng Hoàng Đan, t l nh SD 304 ch huy, có nhi m v t n công tuy n phòng th c a L đoàn 147 TQLC tại Ba Hô, Sarge, Holcomb, bao vây tiêu đi t các căn c Mai L c, Carroll (đ i 241 hay Tân Lâm), Khe Gió . Sau đó chuy n h ng t n công v căn c Ái T (n i đ t BTL/SD3).

3. Cánh Nam, cánh th y u nh ng r t quan tr ng, do SD.324, 3 Ti u đoàn đ a ph ng Qu ng Tr cùng các binh ch ng ph i thu c, do t ng Giáp văn C ng, phó t l nh chi n d ch và Lê T Đ ng phó chính u ch huy, có nhi m v tiêu đi t các l c l ng nam, b c sông Th ch Hãn, ch y u là khu v c Ph ng Hoàng (Pedro) Babara và đ n đ ng B c sông M Chánh, th c hi n chia c t Tr Thiên.

4. Cánh Đông, cánh th y u, s d ng ti u đoàn 47 đ a ph ng Vĩnh Linh, 2 Ti u đoàn đ c công (31, 25), 1 Ti u đoàn pháo, 4 đ i đ i đ a ph ng, đoàn 126 H i quân do Bùi Thúc D ng tr ng phòng đ c công chi n d ch ch huy, có nhi m v bao vây Đ c Mi u, Quán Ngang t phía đông, tiêu đi t căn c H i quân C a Vi t, phá k ho ch bình đ nh Tri u Phong, th c sâu vào đông b c Ái T .

[REDACTED]

[REDACTED]